

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו דאש

הישיבה שליט"א

ק"ד
שנה ג'

פרשת ויצא
תשפ"ו

ליל שישי פרשת
ויצא תשפ"ג

סעודת ראש חודש
אלול תשפ"ה

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת ויצא תשפ"ג

הצדיק בעיר – יש הודה זיוה והדרה

התורה הקדושה אומרת 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה', ומסביר רש"י למה כתוב שיצא מבאר שבע, כי 'יציאת הצדיק מן המקום עושה רושם, בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה', כוונת דברי רש"י הן על כל בן אדם ואדם, אם אדם מקושר לצדיק, מקושר לרבינו, הדבר עושה רושם, רואים על האדם, הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, הבן אדם לא מאבד עשתונות, לא משנה מה שעובר עליו, הצדיק מכניס לבן אדם המון אמונה, הבן אדם נכנע תחת הנהגת הקב"ה, אבל יציאת צדיק מן המקום, כשבן אדם עוזב את הצדיק, עושה רושם, מיד רואים את זה, לא משנה היכן האדם גר ואיפה הוא נמצא, אם הוא מחובר לצדיק טוב לו, ואם אין לו צדיק הכל מתחיל להיות מר ונורא, בהתחלה הבן אדם לא קולט את זה, כשהוא ילד ובחור והוא מתחתן, אבל לפתע פתאום הוא מוצא את עצמו בתוך גלים סוערים, ולא יודע מה לעשות אין לו מי שידריך אותו, ולא יודע מה רצון השם, אחד אומר שרצון השם כך, ואחד אומר שרצון השם כך, ומזה לבד הוא מתבלבל, מוהרא"ש היה אומר, שנהוג לומר שעגל היונק משתי פרות נעשה מצורע, בן אדם הולך לפה והולך לפה הוא נהיה מצורע, פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה.

בו קושיות וספיקות על דרך הצדיק, כדי שהאדם לא יחיה עם הצדיק, ולא יחיה חיי גן עדן וחיים טובים, אני אומר את זה גם למקורבים החדשים, וגם למי שרוצה להתקרב מחדש, שידעו שבכל תקופה תגיע סערה חדשה בתוך המוח, כי הס"מ לא יכול להשלים עם זה שהאדם מקורב לרבינו, אני זוכר שהיתה פעם תקופה מאוד קשה כאן בישיבה, גם היום קשה... אנשים אומרים שהיום יש כבר כבוד, מי יודע מה זה כבוד ומה זה בזיונות, ב"ה יש קשיים בכל יום ויום, וזה סימן שנמצאים בצד הקדושה כשיש לשון הרע והוצאת שם רע, אבל פעם כשהיה מאוד קשה, ובדיוק עשיתי תגלחת לאחד מילדיי, והתקשרתי למוהרא"ש שאני רוצה לבוא עם הילד לתגלחת, לקבל את ברכת הצדיק, אמר לי מוהרא"ש שאני לא אבוא עד בארא פארק, בין כה יש לו היום שמחה בווייליאמסבורג והוא יכנס, הוא יבוא לישיבה ויעשו שם את התגלחת, הוא הגיע מאוד מאוחר, באחד עשרה בלילה, ואמר לי: מה חשבת שיהיה, הרי הס"מ הכניס בכיס שלו אלפי בחורים, הוא הפיל אותם כפגם הברית והם נמצאים אצלו בכיס, ואתה הולך ומחלק סכינים לבחורים ומלמד אותם לגרוס משניות ולדקדק את הס"מ, כל משנה היא סכין בתוך הס"מ, ולכן הס"מ רוצה לעשות הכל שיהיה לך קשיים.

רבינו מוציא אותנו מחכים של הס"מ

אני אומר את הדברים לגבי המקורבים לרבינו, הס"מ לא יכול לסבול שבן אדם יתקרב לרבינו, כי הס"מ כבר הכניס את הבן אדם לכיסו, אתם חושבים שהס"מ מכניס לכיסו רק מי שהולך עם טריקו

הס"מ משקיע כוחות להרחיק את האדם מרבינו

והס"מ משקיע המון כוחות על לקרר את האדם מההתקרבות לצדיק, להכניס

לא משנה מקום – הכל במוח

לפעמים אנשים שואלים אותי, מי מברך אצלכם ברכת החודש, אני עונה שאני, הרי גם אני מברך ברכת החודש, מי מתפלל מוסף, אני מתפלל מוסף, הרי כולם מתפללים מוסף וכולם מברכים את החודש, מה זה משנה איפה אני יושב ואיפה אני עומד, אם ליד העמוד או במקום שלי, יש אנשים שחושבים שהמקום גורם, וחושבים שאם ילכו דווקא למקום פלוני יהיה להם טוב, האמת היא שהכל תלוי במוח של האדם, ולא קשור למקום שנמצא, כפי שרבינו אמר [ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן נ"ו] מי שיש לו לב ישראלי אין שייך אצלו מקום כלל, ולא שייך לומר שמקום זה אינו טוב לפניו. אנשים חושבים שבשאל תחתית יש רק אנשים עם בגדים מוזרים, אבל אם יש לאדם בגדים מכובדים וחסידים הם לא בשאל תחתית, והאמת היא שהכל תלוי במוח, אם הוא חושב במוח מהקב"ה הוא בתוך הבית המקדש, אבל אם יש שם דברים טמאים הוא בשאל תחתית, ומי שזוכה והוא מקושר לצדיק ולרבינו, על ידי שמגיע לשמוע את העצות של רבינו ולומד את ספרי רבינו ומקיים את העצות של רבינו, הרי הוא נמצא במקום קדוש.

סיומים בבר מצוה

השבוע היה כאן בר מצוה בתלמוד תורה, והילדים התחילו לעשות סיומים בבר מצוה, במקום להתחיל להגיד פשעטיל ומיד לשיר שם, התחילו לעשות סיומים, אחד מסיים משניות אחד מסיים מסכתות, השבוע סיים בחור את הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן', מי שקורא לעצמו חסיד ברסלב ולא סיים את הספר או יותר נכון לא קבע לעצמו בכלל שיעור בספר הקדוש הזה, לא יכול להיקרא חסיד ברסלב, צריך לפתוח את הספר ולהתחיל ללמוד קצת, ואם צריך ללכת מכניסים

וגינס, הס"מ מכניס לכיס גם מי שהולך עם בגדים של רבנים, ועם גרביים לבנות בשבת, ועם כל השמונה בגדים, גם אם עומדים על מקומות גבוהים בפארענצ'עס, ולבושים בדיוק כמו שצריך, ואף אחד לא יודע מה קורה לפני הטיש ואחרי הטיש, ר' נתן אמר פעם בשמחת תורה ליד בית כנסת שהיו מתנגדים גדולים אליו ועשו לו המון צרות, ור' נתן שמע מבחוץ את ההתעוררות הגדולה באמירת 'אתה הראת', הוא נעצר לרגע ואז אמר ר' נתן לתלמידיו, רק הקב"ה יודע מה קורה לפני ה'אתה הראת', ואחרי ה'אתה הראת', היום הכל נראה נוצץ, יש אירועים יפים עם מלא אנשים שלבושים יפה, אבל רק הקב"ה יודע מה עובר עליהם, וכמה נופלים בשאול, וכשמתקרב לרבינו, רבינו יורד אליו בתוך בית הבליעה של הס"מ ומקרב אותו להקב"ה, על ידי כמה פרקי משניות וכמה מזמורי תהלים, ואת זה כל אחד יכול לעשות.

רבינו נותן לנו דרך בכל המקרים

ואם אין לך משניות ולא תהלים, ואין לך שום כח ללמוד, עדיין רבינו נותן לך דרך, תוציא כמה מילים אל הקב"ה, רבש"ע אני נפילתי כל כך עמוק, הס"מ הכניס אותי לכיס שלו, אני עמוק עמוק בתוך הבוץ בתוך הטומאה. אלו הדיבורים שאנחנו מקבלים מרבינו, והס"מ לא יכול לסבול את זה ולכן הוא נגד ההתקרבות לרבינו, כי רבינו יורד נמוך נמוך עד אלינו, אני לא מזלזל ח"ו בחבורות אחרות, אבל בדרך כלל בחבורות אחרות מחפשים עבודות גדולות, אברכים עובדים עם השגות, ואילו רבינו נותן לנו דרך כשהוא יורד אלי למטה, אף שאני נפילתי כל כך, ורבינו נותן לי סכין קטן שאוכל לחתוך את הכיס של הס"מ ולברוח משם, ולכן הס"מ עושה ליצנות נגד רבינו, ונגד המקומות שמלמדים את העצות של רבינו, וכשמקבלים חלישות הדעת ועוזבים, מיד ניכר הדבר, פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה.

הטוב לעסקן הזה, ולכן הוא הגיע לשבע ברכות, סתם ככה במשך השבוע לא היה אפשרות כל כך למצוא את מוהרא"ש, וכשנכנסתי לשם ראיתי שמוהרא"ש כבר הגיע מוקדם, וראיתי איך הוא מדבר עם בני המשפחה, והם לא חסידי ברסלב, ולמדתי קצת חכמת החיים, ראיתי איך מוהרא"ש מדבר איתם מלעבור על הפרשה, הוא לא דיבר איתם על ברסלב.

לעבור על הפרשה – מתאים לכולם

השבוע הגיע כאן לישיבה יהודי חשוב, בעל מחבר ספרים, יש לו כבר זקן לבן והוא אמר לבחורים שהוא פעם אחת עלה כאן לישיבה באחד השבועות שסיימו חומש, בראשית או שמות, והוא ראה שרוקדים כאן, כל הבחורים שסיימו את החומש רקדו ושמחו, והוא התחיל לחשוב לעצמו, מה קורה איתי, יש כאן בחורים קטנים שעוברים על הפרשה בכל שבוע, וסיימו חומש, ואני לא עובר על הפרשה, מגיעים ימי שישי הקצרים ואין זמן וכו', והיהודי הזה סיפר השבוע לבחורים, שעכשיו הוא סיים לראשונה חמשה חומשי תורה, שנה שלימה שעבר על הפרשה בכל שבוע, אפשר לראות פארענצ'עס של אלפי איש עם עשרות קומות, אבל מה קורה עם החומש, כשמוהרא"ש דיבר עם אותה משפחה הוא שואל את האבא אם הוא עובר על הפרשה, וענה לו האבא, שהוא לומד חומש עם אור החיים הקדוש, ומוהרא"ש אמר לו, שזה באמת דבר מאוד חשוב, אבל צריך קודם לאכול לחם ואחרי זה מניחים חמאה וירקות, לעבור על הפרשה זה הלחם, אחרי זה אפשר להוסיף אור החיים הקדוש כחמאה, ושאר ספרים לירקות ותוספות, מוהרא"ש לא נתן בדיוק את הדוגמא הזאת, אבל מוהרא"ש אמר לי פעם, שאני יעשה מאה שיעורים מכל שיעור אחד שלו, ולכן אני קצת מפתח את דברי מוהרא"ש.

סימניה וממשיכים אחרי זה כשאפשר.

במקום לבעוס ולצעוק אפשר לגרום

צריך לדעת שלנשים לוקח זמן להתארגן, האברך צריך ללכת לחתונה זה לוקח לו דקה אחת, הוא לובש את השטריימל והבעקישטע והולך, אבל לאשה דברים לוקח זמן, ואם סיכמתם שאתם יוצאים בשש בערב, והיא לא מוכנה, במקום שתצעק עליה שבגללה תפסיד את הארוחה וכל הזמן היא מעכבת אותך וכו' וכו', תפתח בינתיים את הספר עם הסימניה ותמשיך ללמוד, זו עצה טובה, במקום שהיא תיעלב ותחליט שהיא לא הולכת בכלל לאירוע ותצטרך למצוא תירוץ למה היא לא הגיעה, במקום זה תפתח אחד הספרים שיש לך שם סימניה ותמשיך, חומש, גמרא, ומשניות, ואחרי זה כשהיא תהיה מוכנה ואתה תרצה להמשיך ללמוד היא תצעק עליך, תבוא כבר... אני אומר לך את זה כדי שתדע שככה זה אצל כולם ולא רק אצלך בבית...

לדבר רק מה שהאוזניים יכולות לשמוע

כשהייתי כבר מצוה השבוע מאוד התלהבתי מזה שהבחור סיים ליקוטי מוהר"ן, ורציתי לדבר מנושא זה, אבל מוהרא"ש לימד אותי שצריך לדבר בכל מקום לפי 'האוזניים' שנמצאים בשיעור, לפעמים אני באמצע שיעור ורואה שנכנס מישהו שצריך לשמוע משהו אחר, אני מסובב את נושא השיעור למה שהוא צריך לשמוע, ובכך מצוה ישבו בני משפחה מחסידויות אחרות, ולכן לא היה שום טעם לדבר איתם על חשיבות הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן', בין כה הדיבורים לא יכנסו לאוזניהם, ולכן דיברתי דברים יפים אחרים, כמו לעבור על הפרשה, עשו פעם שבע ברכות כאן בעיר לאחד מבחורי הישיבה, איזה עסקן גדול אירגן את זה לבחור, ולמוהרא"ש היה הרבה הכרת

ברכת המזון מתוך סידור

מוהרא"ש דיבר באותו שבע ברכות גם מברכת המזון, אלו דברים שאפשר לדבר עם כל אחד ואחד, לא משנה באיזה חסידות הוא מסתובב, מוהרא"ש אמר להם, אני עשיר גדול, וכל העשירות שלי מגיעה רק מזה שאני מברך מתוך סידור או ברכון, יש בשו"ת ברסלב מי ששואל את מוהרא"ש האם הכוונה דווקא ל'סידור' או אפילו 'ברכון', ולכן אני כבר חוסך לכם את השאלות, העיקר לברך מבפנים, לא משנה איפה זה כתוב, כשמברכים מתוך הכתב לא נאבדים באמצע, ומוהרא"ש אומר להם שיותר לאכול כמה שרוצים, שיאכלו סעודה שלימה, העיקר שאחרי זה יברכו ברכת המזון.

אם יש לאדם צדיק יש לו הכל

בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, אם יש לאדם צדיק, הוא יכול להסתדר עם האשה, הוא מסתדר עם ילדיו, הוא מסתדר עם שכניו, והוא מסתדר עם חמיו וחמותו, והכי חשוב שהוא מסתדר עם עצמו, כי הכי קשה זה שאנשים לא מסתדרים עם עצמם, ולא סובלים את עצמם, וכועסים על החיים שהיו להם בצעירותם, ולמה נולדו בסביבה כזאת, ולמה אין להם כסף, אבל כשהוא חי עם צדיק הוא חי בהודו זיו והדר, הכל טוב לו, הוא מסתדר עם עצמו, ואם אין לאדם צדיק אין לו כלום, וצריך המון להתחזק על כך, וצריך גם לעשות פעולות על כך.

המהרהר אחרי רבו כמהרהר אחר

השכינה

כשר' נתן הגיע לרבינו אמר לו רבינו כבר תפסתי אותך בשק שלי, ור' נתן ביקש מרבינו שיקשור חזק את השק שלא יברח משם, אנחנו צריכים לעשות הכל שלא יהיה לנו בלבולים וחלישות הדעת, הרבה פעמים האברך עוד חושב שהטענות שיש לו הן לשם שמים, זה לא טוב וזה לא טוב, ואילו הוא אברך חשוב וירא שמים, והוא בכלל לא קולט שעוד מעט הוא עוזב את כל הדברים הטובים שקיבל מרבינו והא נופל לתוך בור תחתיות ולא ישאר כלום, לא סתם אמרו חז"ל המהרהר אחרי רבו כמהרהר אחר השכינה, עצם זה שאברך מהרהר על רבו הוא מאבד את השכינה, מוהרא"ש סיפר על אחד המחלוקות שהיו בדורות הקודמים שאנשים גרמו בין הצדיקים, שאחד מבעלי המחלוקת היה איש מורם מעם, שארבעים שנה לא הרהר בעבירה, ולכן היה לו כח עצום לשכנע אנשים לצד שלו, וסיפר מוהרא"ש בשם צדיקים שאמרו שהס"מ שמר על האדם ארבעים שנה שלא יכשל אפילו בהרהור, רק כדי שיוכל בסוף להפיל אנשים

ספרי רבינו ותלמידיו

בבר מצוה לא יכולתי לדבר מ'ליקוטי מוהר"ן, אבל עכשיו כשאני מדבר אתכם עכשיו אני יכול לדבר מזה, ממש התפעלתי מההשגה של הילד, כל כך קשה לילד ללמוד את הספר הזה, אבל הילד לא התסכל על זה, וגרס וגרס עד שסיים, רבינו הבטיח שמי שילמד את הספר שלא לקנטר יהיה בעל תשובה, ואף אם הגידים שלו סתומים לגמרי, רבינו יפתח לו את הורידים הסתומים, שמעתי לאחרונה על אברך צעיר שפתאום לא הצליח ללכת, ונכנס לבית חולים וראו שנסתם לו וריד, הוא היה בסכנה גדולה, רבינו פותח לנו את כל הורידים הסתומים, וחוצ' מהספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן יש לנו את הספרים הקדושים שיחות הר"ן וחי מוהר"ן, ואחרי זה יש לנו את המתנה של מוהרא"ש שהוא הוריד את ספרי רבינו בשבילנו, ספרי אשר בנחל, והיום יש את הדיבורים האלו גם במכתבים ב'עצתו אמונה', במכתבים האלו כתוב רק דיבורי רבינו ודיבורי ר' נתן לדור שלנו.

במחלוקת נגד צדיקים.

לברוק מה יש לי ביד – נגד חלישות

הדעת

העצה לברוק מכל הבלבולים וחלישות הדעת היא, כשאנחנו נתבונן שוב מה יש לי ביד, מאיפה אני מקבל תורה, איפה אני מקבל תפילה, איפה אני מקבל שלום בית, איפה אני מקבל אמונה ושמחה, מה איכפת לי מה פלוני אומר ומה אלמוני חושב, כשאני התקרבותי לא היו לי כל הקושיות האלו מה אחרים אומרים, אני אספר לכם מה היה כי אם אתם עוברים את זה תדעו מה לעשות, אני זוכר שמיד אחרי ההתקרבות דיברתי עם החברותא שלי על זה, והוא אומר לי, אני לא רוצה להגיד לך כלום, אבל חבר קרוב שלי שהוא כותב את הדברי תורה אצל מוהרא"ש סיפר לי שמוהרא"ש משתמש במחשב ורואה שם חדשות ועוד דברים באינטרנט, ואני זוכר שעניתי לו, לא מעניין אותי בכלל, הוא היה בהלם, איך יכול להיות שזה לא מעניין אותי, אמרתי לו אני לא מחפש רבי שיעון בשמים, אני מחפש רבי שיכול לעזור לי בחיים שלי, שיכול להנעים לי את החיים שלי, אני בן אדם שרוצה חיים נוחים, אם בסופרמרקט החדש והנהדר ליד הבית שלי אין לחם טרי ויש רק משהו קשה וישן, אבל באיזה מחסן תת קרקעי רחוק מהבית יש משהו שמוכר לחם טרי, אני אלך לשם, והוא מתחיל להגיד לי שיש עוד צדיקים וסבא שלי צדיק גדול, אמרתי לו שזה באמת נכון וסבא שלי צדיק גדול ויש הרבה צדיקים, אבל אני מחפש מי שיכול לעזור לי.

צדיק שיכול לעזור לי

ואמרתי לו שאגב אני לא מודד צדיקים, אין לי אפשרות למדוד מי גדול יותר ומי פחות, וגם את זה קיבלתי ממוהרא"ש

שאני לא אמדוד את הצדיקים, אני רוצה לדעת מי יכול לקרב אותי להשי"ת, אני מחפש מי יכול לגרום לי לפתוח חומש בכל יום, מי שיכול לגרום לי לסיים כל חודש ששה סדרי משנה, מי שיכול לגרום לי לסיים כמה וכמה פעמים תלמוד בבלי, עוד קצת גמרא ועוד קצת גמרא, אני לא מחפש רבי שיהיה לי דמות של צדיק, כי אני כבר הגעתי משם, ואכן יש לי חברים שהגיעו להיכל הקודש והלכו כי לא מצאו את הדמות שחיפשו, אבל אני כבר ראיתי לפני זה אנשים שיושבים על קצה הכסא, ושהם נופלים בתוך המרק, ויכול להיות שהם באמת צדיקים, אי אפשר לדעת כלום, את הכל נראה למעלה, אבל זה בכלל לא משנה לי, לי משנה מי יכול לגרום לי לפתוח ספר יהודי, מי יכול לגרום לי לפתוח את הפה להשי"ת, ושוב לשלוח אותי בחזרה להשי"ת כשאני שוכח ממנו, ומה איכפת לי מה אחרים יגידו עליו.

צדיק עם כושר שכנוע

ואז הגיעו אלי אנשים ואמרו לי שמוהרא"ש הוא סתם בן אדם עם פה חזק שיכול לשכנע אנשים, אמרתי להם שבדיק זה מה שאני מחפש, אני מחפש מישהו שישכנע אותי לעזוב את החברים בבית מדרש, להפסיק לפטפט סתם, ושישכנע אותי ללכת הביתה ולדבר עם אשתי ולהסתדר איתה, אני מחפש מישהו שיכול לשכנע אותי להיות שמח בבית, להיות שמח מהדרך שהקב"ה נתן לי לחיות, ולא לחפש חומרות והשגות, אני מספר לכם את זה כי אני חושב שאולי אם אשתף איתך את הדברים ברבים תדע איך לעבור את זה, יהודי כתב לר' נתן שיש לו נסיונות, ור' נתן כותב לו בחזרה גם לי יש נסיונות, ר' נתן כותב לו את זה כי זה לבד חיוזק בשבילו שידע שגם הוא עובר את זה ומתחזקים, אני זוכר שאמרו לי שמוהרא"ש יודע לעשות בעלי תשובה, אבל למה הוא לוקח אברכים חשובים, כמו שאומרים

והתבודדות, לדבר עם ד' שוב ושוב על זה, רבש"ע מה לעשות, אני חטאתי כל כך הרבה ולכן יש לי קושיות ובלבולים, תעזור לי להישאר אצל רבינו, רבש"ע תעזור לי לפתוח את המשניות והגמרא בכל יום, תעזור לי לפתוח את התהלים בכל יום, כל כך טוב לאדם כשהוא לומד, אחרי זה הוא יכול ליהנות מהרכב שלו והבית שלו, אבל בלי התורה אין שום הנאה.

היום שהיכל הקודש טוב לחלשים... ב"ה שכל אחד יכול לספר את האוצרות שקיבל ממוהרא"ש, כמה משניות וכמה דפי גמרא, וכמה קירבת אלוקים, אי אפשר בכלל לתאר את הקירבה להקב"ה, להתענג על ד', לדבר עם ד' להודות לד' להרגיש את ד'.

הצדיק רוצה לקרב את כל אחד להקב"ה

אני זוכר שהגעתי פעם ראשונה ליבנאל אחרי שכל כך התגעגעתי כבר לראות את העיר הזאת, הגעתי לשם וחשבתי שנפילתי בתוך הגן עדן, ואז פגשתי שם איזה לץ בתוך בית המדרש היכל הקודש, והוא אומר לי אל תחשוב שזה ככה, יש כאן הרבה בעיות וכו', ואני רוצה להגיד לו, מה הבעיה שלך, איפה אתה רוצה ללכת, יש כאן צדיק שמלמד אותך לדבר עם ד', איזה בעיות כבר יכול להיות, מישהו אמר לי שמוהרא"ש מדבר ככה לאנשים רק כי הוא מחפש חסידים, זה מאוד מעניין שזה המטרה שלו, הוא מדבר כבר ארבעים שנה לאנשים ותמיד יש שם רק עשר אנשים, והוא שוב פעם יורד לציבור בליל שישי לדבר עם אנשים, רק כי אולי יתפוס עוד חסיד... טענה כל כך הזויה, ואז מקבל מוהרא"ש מכתב מאיזה בחור חשוב, ובמקום להגיד לו עי' אשר בנחל מכתב תצ"א, הוא שוב פעם מתיישב לכתוב מכתב לחזק את הבחור, ואומר לו שיפתח את המשניות וירגיש את ד' ויוכל להתמודד עם הנסיונות וכו', וכל זה מוהרא"ש עושה כי אולי הוא יצליח לתפוס אותו לחסיד... ממש טענה גאונית, הכל אלו בלבולים של הס"מ העיקר לצאת מהודה זיוה והדרה.

התבודדות עצה בלבולים

איך אפשר לזכות להתקשר לצדיק ולא להתנתק, הכל אפשרי על ידי תפילה

ללכת לשחרית מנחה וערבית במסירות

נפש

יש יצר הרע כזה גדול על הליכה לבית מדרש לשחרית מנחה וערבית, הס"מ מניח כל כך הרבה עיסוקים ועיכובים פתאום מאבדים מנחה ופתאום מאבדים ערבית ושחרית, הגמרא אומרת [בבכורות ח:]: ששאלו את ר' יהושע 'רציצא דמית מהיכא נפיק רוחא [אם מוצאים אפרוח מת בתוך קליפת הביצה, איך יצא הרוח שלו הרי הקליפה סגורה], ענה להם ר' יהושע מהיכא דעל [מאיפה שהרוח נכנס משם הוא יצא] ורבינו אומר בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ו שרציצא הכוונה לצדיק, כי אפרוח הוא בחינת צדיק דכתיב יפרח בימיו צדיק, והשאלה היא היכן צריך הצדיק להוציא את רוחו ומסירות נפשו ביותר, התשובה היא היכא דעל, היכן שיש לו נסיון גדול ביותר. אברך חושב לעצמו על מה אני צריך להשקיע כוחות, על מה אני צריך לעבוד יותר, התשובה היא על מה שהכי קשה לו, על מה שיש לו הכי הרבה נסיונות, כל כך הרבה נסיונות יש על תפילה בבית המדרש, זה סימן ששם צריך למסור את הנפש, לא הולכים בבוקר לאף מקום לפני שהולכים לבית מדרש, לא הולכים למשרד ולא הולכים לבנק, אין כלום לפני התפילה.

החיים חשובים יותר מהעסקים

מארלסבורג זצ"ל היה איש גדול מאוד ופוסק גדול, והוא התפלל מנחה גדולה, ושאלו אותו האם הרב לא סובר שזה לא לכתחילה, הוא היה עונה, כשיש לך אפשרות להתפלל תתפלל מיד, כי בסוף יעבור הזמן ולא תתפלל בכלל, אותו דבר זה במעריב, אם יש לך אפשרות להתפלל מעריב תתפלל מיד, אל תגיד שיש עוד הרבה זמן כי בסוף תירדם ולא תתפלל, הרי אתמול שכחת מעריב, ושלשום שכחת מנחה, וביום שני סתם היית שבור... ולא התפללת.

תפילה במנין לפרנסה ולילדים טובים

אם תתחיל להתפלל עם מנין יהיה לך פרנסה גדולה, מוהרא"ש היה אומר שמי שמתפלל במנין יהיה לו דבר שבמנין, יהיה לו שפע גדול, תקפיד על כך, רבינו כותב בספר המידות שאם יש לאדם בית כנסת בעירו והוא לא נכנס לשם יהיו לו בעיות עם ילדיו, הם ילכו לגלות, הם יצטרכו לחפש ישיבה ויעברו ממקום למקום, כשהילדים רואים איך האבא מקפיד על מנין הם גם יקפידו, זה טוב לקחת את הילדים הגדולים למעריב, גם אם הוא לא מתפלל, קודם כל עזרת קצת לאשתך שהוצאת אותו מהבית, דבר שני הוא ילמד שצריך לצאת למעריב, ואולי הוא גם יוציא כמה מילים מהפה, כשנוסעים עם הילדים לטיול או לשבת, הם צריכים לראות שהדבר הראשון שעושים זה שמחפשים מקום לתפילה, בודקים מתי המנינים, הרבה הורים שואלים מתי מתחילים לחנך את הילדים, והאמת היא שזה מתחיל אצל האדם עצמו, כי איך שהוא מתנהג כך הם יתנהגו, אם הוא מחפש מנין הם גם יחפשו מנין, אם הם יראו אותו שמח כשחוזר מהבית כנסת, ב"ה שהיה לי מנין לשחרית, הם גם ישמחו בזה.

בשבת החורים מתענגים עם הילדים

כשצריך להתפלל צריך לחשוב שהכל מת, אין כלום, לא איכפת לי מה קורה בעולם, שכל העסק יקרוס, עכשיו הולכים להתפלל, מספרים על יהודי שהתמוטט והגיעו הצלה והצליחו להחיות אותו, והוא אומר באמבולנס לחברי ההצלה, שיגידו לבוס שלו במשרד שצריך להגיע היום משאית עם סחורה וכו', הם מיד אמרו לו, תירגע, תשכב בשקט, אתה עכשיו בתוך אמבולנס, אתה צריך לחיות, לאף אחד לא מעניין כרגע הביזנס, עכשיו החיים שלך תלויים מנגד, אותו דבר זה בבוקר בנוגע לתפילה, לא מעניין שום ביזנס, החיים שלך תלויים בטלית ותפילין שלך ובשחרית שלך, שום דבר לא יקרה אם תלך לשחרית העולם לא יתמוטט, יש בקרית ברסלב רחוב שהולך בעקומה חדה מעט, ובדיוק שם היה גר גוי שמת לאחרונה, וראינו שהוא תמיד עמד בחוץ והראה עם הידיים לרכבים שיסעו לאט כי זה מסוכן, ואני חשבתי שהוא ככה עומד בשנתיים האחרונות מאז שהגענו אורחים חדשים כדי להורות לנו איך לנסוע שם, אבל עכשיו שמעתי שהוא אמר לאחד השכנים שהוא כבר עומד שם ארבעים שנה ומראה עם היד לנסוע לאט, והוא בטוח שהוא שומר על העולם ואם הוא ימות הכל יתרסק... מי יראה לנו עכשיו שצריך לנסוע לאט... ככה זה אם האדם שהולך לעסק שלו במקום להתפלל, הוא חושב שמשוהו יקרה אם הוא לא יכנס למשרד, צריך ללכת להתפלל גם אם זה מגיע בקושי גדול.

להתפלל מיד כשאפשר

כעת בימות החורף אם שוכחים כמה דקות שצריך להתפלל מנחה, פתאום קולטים שכבר אי אפשר להתפלל מנחה, שואלים אותי אם להתפלל מנחה גדולה, אולי זה לא לכתחילה, אבל צריך להיות מציאותי, אם יש לך אפשרות להתפלל, תתפלל, אם לא תתפלל עכשיו פתאום תראה שזה כבר לילה, סבא שלי הגה"ק

שחזרנו בשלום, שומעים היום בשורות כל כך נוראות, המזוזה יכולה לשמור עלינו, תנסו את זה, מוהרא"ש אומר שה'יהי רצון' שאומרים כל בוקר הצילני היום ובכל יום מעזי פנים וכו' וממיתה משונה וחליים רעים וכו', צריך להגיד את זה כל יום בכוונה יותר ממה שאומרים נתנה תוקף בראש השנה.

נגד פחדים בלילה

כשהילד מגיע אליך באמצע הלילה שהוא חולם חלומות רעים מה אתה עושה, זו שאלה נפוצה שנמצאת כמעט אצל כל משפחה, אחד הילדים מגיע ואומר שהוא חולם חלומות מפחידים, וכל היום הוא לחוץ מזה, ובלילה הוא באמת חולם ככה כי הוא חשב כל היום מזה, יש לנו אפשרות להרגיע אותו, אומרים לו בוא נשים את היד על המזוזה, ונבקש מהש"ת שישמור עלינו מחלומות רעים, שמים ספר קודש ליד המיטה, ושרים לו שיר של אמונה, אל תספרו סיפורים מפחידים בהשכבת הילדים, סיפור על איזה יתום בודד שבכה וכו', תספרו סיפורים של אמונה, ושירים של אמונה, הקב"ה כאן ושומר עלינו ואפשר לבקש ממנו הכל.

לא להלחיץ את הילדים בשבת

הגמרא אומרת עוד סיבה למה לא לומדים עם הילדים לימודים חדשים בשבת, כי שינוי וסת תחילת חולי מעיים, בשבת הם אוכלים יותר מכל השבוע וקשה להם לקלוט דברים חדשים, אנחנו רואים שבשבת הילדים קצת משתוללים יותר, אל תעשו עסק גדול מזה, אל תלחץ על הילד שישב כל הזמן על המקום, תטייל אותו, ותדבר אותו, תספר לו סיפורי צדיקים, חז"ל אומרים 'כאמא כתבה', כמו שהאמא מתנהגת כך הבת שלה מתנהגת, הילדים מסתכלים על ההורים, אם ההורים בוכים במקום זה הילדים גם יבכו במקום זה, הם

למדנו השבוע בנדירים לז: שאסור למלמד ללמוד בשבת עם הילדים לימודים חדשים, כי ההורים מחכים להם להתענג איתם, וכפי שכותב הר"ן שבשבת האבות משתעשעים עם הילדים, חז"ל מלמדים אותנו ששבת זה לא זמן ללימודים חדשים ועמוקים, שבת זה זמן להתענג עם הילדים צריך להיזהר שיהיה שמח בסעודה בשבת, שרים עם הילדים ומדברים איתם, הילדים לא אוהבים דברי תורה, אם תתחיל לדייק בפסוק הם יעלמו מהשולחן, אבל אם תחפש איזה סיפור יפה במדרש עם יעקב והסולם הם ירצו להיות בשולחן, הם יקשיבו למסרים שתכניס באמצע, שהקול עולה עד לשמים, יקשיבו לסיפורים על לבן שרק רצה כסף ולכן הוא חיבק ונישק את יעקב, וגם אם תספר להם חדשות הם יקשיבו לך ובאמצע תשתיל מסרים, אל תספר חדשות מפחידות כי לפעמים יש ילד שנתקע במשהו מפחיד וזה ידפוק לו במוח המון זמן, תספרו להם חדשות רגועות ודברים יפים, צריך להיזהר לתת לילדים לקרוא רק דברים יפים ורגועים, שלא יקראו דברים מפחידים.

להרגיע את הפחדים אצל הילדים

אבל אם ילד כבר חוזר הביתה עם חדשות רעות, והוא אומר, אבא שמעתי שאוטובוס שלם התהפך עם הרבה ילדים, צריך לתת לילד משהו שירגיע אותו, אומרים לו, בא ונלמד אותך משהו חדש, כל פעם שיוצאים מהבית מניחים את היד על המזוזה, ומבקשים בשקט, רבש"ע תחזיר אותי בשלום הביתה, וכשחוזרים אומרים בשקט, ש'כח רבש"ע שהחזרת אותי הביתה בשלום, אנשים שואלים אותי מה קיבלת אצל מוהרא"ש, אני אומר שאחד הדברים שקיבלתי ממוהרא"ש זה לנשק את המזוזה ולבקש כל פעם שאני יוצא מהבית שאני ואשתי והילדים יחזרו בשלום, אני עושה את זה כבר אוטומטי, וכל פעם שאני חוזר אני אומר תודה

העצות של רבינו, מי שגר בקריה וקונה ביום שישי את כל העיתונים, ובכל השבת עסוק רק לקרוא את כל המגזינים, מה הקשר שלו עם ברסלב, אבל אם הוא גר בעיר נידח, ובשבת הוא לומד קצת אשר בנחל וליקוטי מוהר"ן והוא שר זמירות והוא שמח, אז הוא נמצא בקריה, הוא נמצא בהודו בזיוה ובהדרה.

הקושי של התבודדות

העצה להישאר עם הודה זיוה והדרה, זה על ידי המתנה שקיבלנו מרבינו, המתנה של התבודדות, אני יודע שזה מאוד קשה בהתחלה, אולי יש כאן אברך שאומר אני שומע בשיעור שיש מתנה של התבודדות אבל אין לי מושג איך עושים את זה למעשה, אז אני רוצה להגיד לאברך הזה, אני הייתי בדיוק במצב שלך, אני ישבתי כמוך בשיעורים של מוהרא"ש, ושמעתי שהוא מדבר מהתבודדות כמה זה טוב לדבר עם ד', אפשר לשוחח עם ד', אבל לא הצלחתי לעשות את זה, הגעתי הביתה וניסיתי אבל לא הצלחתי לפתוח את הפה, ממש כמו שכתוב בפרשתינו 'והנה אבן גדולה על פי הבאר', יש אבן על הפה ואי אפשר לפתוח את הפה, רק הצדיק יכול להוריד את האבן, יעקב אבינו הוריד את האבן, ואני מנסה שבוע אחרי שבוע לעשות את השיחות ביני לבין קוני, ושום מילה לא יוצא לי מהפה.

לבקש על התבודדות

ופעם אחת אמר מוהרא"ש בשיעור: אם אתה לא מצליח לדבר עם הקב"ה אז תעשה תפילה על זה לבד, 'רבש"ע אני רוצה לדבר איתך רבש"ע אני כל כך רחוק ממך ואני לא יכול לדבר איתך', אני כל כך התחברתי למילים האלו, ושבוע שלם שאמרתי רק את זה, רבש"ע אני רוצה לדבר איתך, רבש"ע אני כל כך רחוק ממך, רבש"ע אני רוצה לדבר איתך, רק את זה

לא יודעים אם בקידוש צריך לבכות או להיות שמח, הם לא יודעים אם בחתונה צריכים להיות שמח או לא, הם ראו שההורים היו לחוצים לפני כל אירוע, ולכן הם גם לחוצים בזמן שמחה, אברך עושה קידוש, והוא לחוץ לסדר את הכל, ועד שבת הוא לא רגוע אם הוא הזמין כבר את כל החברים, וכל השבת הוא לחוץ אם יש הכל, ומי כן הגיע ולא הגיע, ושוכח לעצור שניה ולהגיד תודה להשם שזכה שנולדה לו בת, והדברים האלו עוברים הלאה, איך שנתנהג כן הילדים שלנו יתנהגו.

להיות רגוע בשמחה

כשאני הגעתי להיכל הקודש וראיתי איך אנשים עושים שמחה, כל כך נפעמתי מזה, אני זוכר שנכנסתי לוואך נאכט אצל אחד החברים, וחיכיתי שהוא יכבד אותי במשהו, אבל הוא יושב למעלה רגוע ומחייך וכל הזמן רק מודה לד', ואומר תודה לכל מי שהגיע, ואומר לכולם שיש שם על השולחן קוגל ושתיה מי שרוצה יכול לקחת, הוא ביישוב הדעת, ולא עסוק לרצות את כולם ולכבד את כולם, העיקר שיכבדו מהאירוע שעשה, בעלי השמחה נהיו מלצרים, רצים כל הזמן מאחד לשני, ולראשונה ראיתי שבעל השמחה יושב במקומו ומודה לד' כל הזמן על השמחה, על הילד הבריא שנולד, ועל אשתו שבריא, וכל הילדים האחרים שלו ורקדים סביבו, ושמחים עם ההורים שלהם, אנחנו צריכים הרבה לבקש על זה, שלא יהיה ח"ו פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה.

קרית ברסלב זה בכל מקום

אברך כתב לי שהוא רוצה לברוח ממקום מגוריו ורוצה לבוא לגור בקרית ברסלב, אמרתי לו שהקרית היא מקום מאוד יפה, אבל גם שם צריך חיזוק, וגם שם צריך סייעתא דשמיא להישאר עם

איכפת לי בכלל מהמלחמה, זה לא מעניין אותי מרוסיה ומאוקראינה, מעניין אותי דבר אחד, להגיע לרבינו לראש השנה, עכשיו יש כאלו שנוסעים לשבת חנוכה, מוהרא"ש אמר שצריך להיות בבית עם האשה והילדים בשבת חנוכה, מוהרא"ש נתן רשות לבחורים לנסוע לשבת חנוכה או לאברך שנוסע עם אשתו ואין לו ילדים, מוהרא"ש לא רצה שיעשו כזה עסק משבת חנוכה, כדי שלא יחשבו אחרי זה שזה כמו ראש השנה ובסוף לא יסעו בראש השנה, מישהו שאל אותי אם הוא יכול לנסוע לשבת חנוכה, אני לא יכול לענות לו לא לנסוע לרבינו, אני גם רוצה לנסוע... אבל יש לי את הלימודים שקיבלתי ממוהרא"ש שבשבת חנוכה צריך להיות עם הילדים בבית, כל הסגולות של שבת חנוכה ושבועות שניצולים מעולם התווה זה בכל מקום שאנשי שלומינו מתאספים.

אמרתי שוב ושוב, לא היו לי דיבורים אחרים, אבל לאט לאט נוסף לי עוד משפט ועוד משפט, רבש"ע איך עם אחרים אני יכול לדבר, איך עם חברים אני יכול לדבר שעות ואיתך אני לא יכול לדבר, ולאט לאט התחילו לרדת לי דמעות, כי אלו היו מילים נכונות בשבילי, רבש"ע אני יודע שצריך לדבר איתך אבל אני לא מצליח להוציא הגה מהפה, דרך הלימוד תפסתי מיד, פתחתי משניות וגמרא והתחלתי לגרוס שעות ארוכות, אבל לא ידעתי איך מדברים עם השם, ורק אחרי תקופה שהתפללתי רק על זה התחלתי לקבל דיבורים אל ד', רבש"ע על מה אני חושב ואיפה אני מסתכל רבש"ע למה אני בכעס רבש"ע למה אני לחוץ רבש"ע למה אני לא מסוגל ללמוד ולהתפלל, לאט לאט מוציאים עוד ועוד מילים, הצדיק גורם לנו לדבר, וגללו את האבן מעל פי הבאר.

הפצה נגד הבלבולים

יש עוד עצה להישאר אצל רבינו, לעסוק בהפצה, זה יכול לעזור לאדם להישאר בהתחדשות אצל רבינו, כשמדברים מהפצה יש אנשים שמיד חושבים שזה לא בשבילם, הם לא יכולים ללכת עם קונטרסים לחנויות ולהפיץ שם, אבל צריך לדעת שיש המון חלקים בהפצה, אפשר לעשות המון דברים להדר שם רבינו ולייפות את שם היכל הקודש בעולם, וזה יעזור לכם כדי להישאר בהודרה בזיוה ובהדרה.

להתפלל לזכות על הדברים

רבינו אמר לנו לעשות מתורות תפילות, צריך לעשות תפילה על הדברים שנאמרו כאן בשיעור, בן אדם שומע שיעור ורואה שהוא רחוק מהדברים שנאמרו שם, הוא צריך מיד לעשות תפילה על זה, רבש"ע אני רוצה להישאר מקושר לצדיק, אני לא רוצה להרהר אחר רבו אני לא רוצה להתנתק מהשכינה, רבש"ע אני רוצה להישאר אצל רבינו, צריך להתפלל על ראש השנה, שנוכל לנסוע לרבינו ושיהיה חשמל ומים וכל מה שצריך על אף המלחה, לא נראה באופן שהמלחמה מסתיימת מתישהו, לא

סעודת ראש חודש אלול תשפ"ה

- אני רואה שהגיעו כאן חברים חדשים, נוספו לקוחות לכולל, החיים כאן בקריה הם חיים אחרים לגמרי מהחיים בעיר, הכל כאן רגוע, המוח שונה לגמרי כאן, יש כאן ישוב הדעת והרחבה, לדעתי תוך תקופה קצרה הרבה קהילות יבואו לבנות ולגור כאן באיזור ההרים, יש אנשים שיש להם כבר בתים כאן, לא סתם בתים, בתים מפוארים מאוד, אבל חסר להם מוסדות לילדים, וגם מקומות לקניות לנשים...
- בימים האלו בסוף ימי הקיץ שכשבר עוזבים את ההרים, הרבה אנשים מגיעים לכאן ושואלים איפה הבאזאר, הם קנו במשך הקיץ בגדים באלפי דולרים, ולא השתמשו בהם, רק יצאו לקניות וזהו, אבל הם לא רוצים לסחוב את הכל בחזרה לעיר, והם יהודים, הם לא רוצים לזרוק, הם מביאים עכשיו כמויות של דברים.
- בבאזאר כאן בקריה, מוכרים כל פריט בדולרים בודדים, ונכנס מזה לקופת הקהילה בערך חמישים אלף דולר לשנה, אנשים לא משלמים כמה דולרים סתם, אנשים באים לקנות רק דברים שרוצים, כי זה לא חינוס, בחינם היו לוקחים סתם וזורקים.
- יש חנויות גדולות של בגדים שהם כל הזמן צריכים להתחדש, כי כל הזמן מגיעים דגמים חדשים, והם לא רוצים לזרוק את הישנים, הלב לא נותן להם לזרוק, הם משיגים את המספר שלי ושולחים לכאן המון
- בגדים חדשים.
- יושב כאן אברך שהוא לקוח טוב שלי, הוא מגיע אלי בכל בוקר לשיעור, לא פספס יום אחד, אפילו ביום ראשון שלא צריך לקום לעבודה, הוא קם מוקדם ומגיע ללמוד איתי, הוא קבלן כאן באיזור, כשאנשים רוצים לבנות איזה חדר או להוסיף מחסן, הם אומרים לו תחריב את כל הבית ותשפץ הכל מחדש, והוא שואל אותם למה זה חסר, תעשו רק מה שצריך, במקום לעודד אותם שיתנו לו יותר כסף... הוא אומר להם את האמת.
- אני רואה שהציבור מרוצה כאן מהשמש החדש, ב"ה מאוד מרוצים כאן בבית כנסת, עכשיו בימי הקיץ יש הרבה אורחים, ועכשיו יתחילו להגיע עוד יותר אורחים, כי כל הבתי כנסיות באיזור נסגרים, ומי שנשאר בהרים ומחפש מנין מגיע לכאן, גם בחג הסוכות נהיה כאן יותר ויותר מלא, הרבה אורחים מגיעים לסוכות לאיזור כאן.
- מישהו אמר לי חבל שמוהרא"ש לא חי לראות את הנחת, הוא לא צודק, כי מוהרא"ש בוודאי רואה את הכל ורווה נחת.
- כל מה שקורה כעת במוסדות זה משהו שכבר לא ציפיתי לזה, הגידול הפתאומי, הילדים הקטנים ב"ה מתרבים בקצב ענק, וצריך כל הזמן עוד ועוד כיתות, כל כמה דקות מגיע עוד אוטובוס עם ילדים לתלמוד

והוא אמר לה שהיא לא צריכה לעבוד קשה כדי לנסות להוציא, הוא נותן לה להוציא עפר, כי בין כה אין כלום בכוחות הכישוף שלה, דכתיב אין עוד מלבדו.

- בנין התלמוד תורה כרגע הוא קצת מצומצם לילדים שלנו, כי כאן יש ילדים שצריכים יותר אויר.

ש. יש כאן ילדים שונים מהילדים בעיר?

- ת. קודם כל תמיד ילדים שגדלים בהרים במקומות עם הרבה שטח ואויר הם הרבה יותר מפותחים מהילדים שגדלים בעיר, כי בעיר מאוד מצמצמים אותם, הם לא יכולים ללכת רק בשטח קטן זה, ורק מפה עד פה, וזה גורם גם לצמצום במוח, ובהרים הם יכולים לקפוץ ולהשתולל ויש רחבות, וזה פותח את המוח, אתם תראו דבר מעניין שבוויליאמסבורג אברך שהוא 'כל בו ניק', שידוע לעשות עבודות קלות בבית, עושה מזה פרנסה יפה, אבל בקרית יואל זה לא פרנסה, כי רוב האנשים שם יודעים לעשות הכל לבד, במקום לשלם 250 דולר לאינסטלטור הם יודעים לבד לפתוח את הסתימה, כי הם גדלו בהרים, והמוח שלהם יותר מפותח, גם אם הם ראו פחות דברים בחיים שלהם, כי לא ראו כל מיני משאיות שיש בעיר, ואף יותר שמורים בקרית יואל והילדים ראו פחות טכנולוגיה, ויכול להיות ילד שלא ראה מחשב כל שנותיו ועדיין המוח שלו רחב יותר והוא מאוד מפותח.

- בנוסף לזה שאצלינו בתלמוד תורה נותנים לילדים יותר להשתולל, המלמדים לא נותנים להם את הצביטה שישבו במקומותיהם ושלא יזוזו... ואף אחד לא מחייב אותם

תורה, עכשיו קנו עוד 4 אוטובוסים חדשים ברוך השם.

- לוקח המון זמן עד שמצליחים להוציא רשיונות לבנות את התלמוד תורה החדש, כל יום מבקשים מסמך נוסף.

ש. למה מצליחים לבנות בתי כנסיות במהירות?

- ת. בית כנסת לא דומה לתלמוד תורה, בית כנסת זה סתם ריבוע אחד גדול, ותלמוד תורה זה פרוייקט עם המון המון חדרים ופרטים, ובתלמוד תורה חייבים שיהיו את כל הרשיונות הרשמיים, אחרת אי אפשר להביא לשם ילדים, אני מחכה לאישורים המון זמן, וזה יכול לקחת עוד שנתיים שלוש עד שיהיה שם משהו.

ש. למה לא בונים בתלמוד תורה איפה שהיה פעם בית תיפלה לנוצרים?

- ת. על פי הלכה מותר, כשמשפצים את הכל ומפרקים את הכל, אבל הגה"ק מסאטמאר זי"ע לא הסכים שיכניסו ילדים לתלמוד במקום שהיה פעם מקום טומאה, ולכן כשהתחלנו לבנות באיזור הזה החלטנו שבמקומות כאלו נעשה רק משרדים, ולא בתי כנסת ולא מקום תורה לילדים, בנושאים כאלו יש קצת ויכוח בין הצדיקים, מוהרא"ש אמר שאין להם שום כוחות הטומאה, יש רק 'אין עוד מלבדו', למשל בנוגע לתלמוד בניטל, בסאטמאר כמו בכל המקומות נזהרו לא לתלמוד בגלל כוחות הטומאה, אבל מוהרא"ש ביטל את כל הדבר הזה ואמר שאין שום כוחות לטומאה, הגמרא מספרת [סנהדרין סז:] על מכשפה שרצתה לקחת עפר מתחת כסאו של ר' חנינא בן דוסא כדי לעשות עליו כישוף,

קונה את זה, הייתי צריך לשכנע אנשים שזה זול וצריך לקנות, והיום ב"ה יש מחסור גדול בכיתות לימוד.

- התלמוד תורה החדש שנקים בעז"ה יעלה יותר מעשר מליון דולר, כי זה הולך להיות מאוד מושקע, יהיה שם הכל בעזרת השם, יהיה שם כל פעילויות הקיץ, לא יצטרכו ללכת למקומות אחרים, יהיה שם בריכת שחיה לילדים, יהיה שם אולם אירועים יוקרתי.

ש. האולם מיועד לאנשי שלומינו?

- ת. כשאנשי שלומינו יחתנו יכניסו לשם ארון קודש... שיהיה בית כנסת... האולם הזה לא מיועד לאנשי שלומינו, רק לאנשים באיזור שירצו לעשות כאן אירועים, אנשי שלומינו ימשיכו לחתן בבית כנסת כמו היום, עוד כמה שנים הממשלה תשלם לאנשים לעשות 'שבתון' כי צריך את זה לבריאות הנפש... ואז ישכרו את האולם לשבתות.

- אני לא מבין איך אברך יכול לחיות כלכלית אם אין לו את העצות של רבינו, לא לחיות לפי האחר, לא להסתכל מה אחרים אומרים, אני לא מדבר עכשיו על לחתן ילדים, אני מדבר על לסיים את החודש בלי חובות.

- הבעיות של שמחות יקרות מתחילות ב'חלאקה', כי בחתונה זה מאוד מורכב לעשות חתונה פשוטה, זה לא תלוי רק בך, יש לך לפחות שש דעות [חתן וכלה, 2 מחותנים, 21 מחותנות], ולפעמים יש גם סבא וסבתא שיש להם מה להגיד, אבל את החלאקה עושה האבא לבדו, ולמה הוא מוציא עשר אלף דולר לזה, הוא הולך עם הילד הקטן לבחור את המפות לאירוע, ילד בן 3 יחליט מה לעשות באירוע הזה.

בנטילת תרופות, עכשיו בקיץ הילדים היו ב'מחנה אילן החיים', ושם הכל מורוח מאוד, עכשיו הם צריכים לחזור לתלמוד תורה, זה לא קל להם, זה להיכנס חזרה בתוך קופסא.

- כשמתכננים דירה לבית עם ילדים, יש כאלו שבחרים לעשות חדרים גדולים ומעברים צרים, אבל הכי נכון זה לעשות הפוך, שהחדרים יהיו קטנים אבל המעברים וחדרי המשחקים יהיו רחבים, כי הילדים נמצאים בחדר שינה רק כשיושנים, כל היום הם צריכים לרקוד ולקפוץ ונמצאים במעברים, וצריך לתת להם רחבות המוח.

- אני הייתי בטוח שסוף סוף שילמתי לשלם חובות, מעכשיו כל הכסף שיכנס לקופה ילך לשוטף ולמשכורות ויהיה כסף ברווח, ופתאום אתה נקלע לכל מיני הוצאות שלא חשבת בכלל שיקרה, צריך להוסיף עכשיו קומה לתלמוד תורה, אבל ב"ה ששכתי מארקוס אמר שהוא לוקח את זה על עצמו, יש לו תוכנית סדורה, אמרתי לו שיעלה בערך שבע מאות אלף דולר, מקסימום מליון דולר, והוא אמר שהוא ישיג את הכסף.

- אי אפשר להאמין למה שאנחנו רואים ב"ה, קצת ההתפתחות של המוסדות, לפני כמה שנים הרכב שאסף את הילדים של המוסדות היה רכב של אשפה... גם אתם לא האמנתם שמהו ישתנה, כי אם מישהו היה חושב שזה ישתנה, הוא היה מצלם תמונה, שיראו בעתיד איך היה פעם, כולם חשבו שככה זה ישאר, אם היית חושב שאחרי עשר שנים יהיה מה שקורה עכשיו, היית רץ אחרי הרכב ומסריט אותו.

- כשקנינו את התלמוד תורה שיש היום, היו כאן בערך עשרים ילדים, ואנשים לא הבינו בכלל על מה אני

שם חדרים לתמיד, יעשו שם דירות קטנות ומי שירצה יוכל לקנות דירה בשבילו לכל השנים, כמו שמוכרים בקאנטרי, זה יכול לעלות בערך חמשים אלף דולר דירה קטנה בבנין, ואחרי זה משלמים רק את ההוצאות השוטפות, חשמל נקיון ואוכל ואבטחה וכדומה, יעשו כמה גדלים של דירות, חדרים קטנים וחדרים גדולים.

ש. מי יקנה שם דירות? למי יש כסף?

• ת. אתה תהיה מופתע מאוד, שברגע שיתחילו למכור דירות, פתאום אנשי שלומינו ימצאו כסף מתחת לשטיח ויבואו לקנות, הם יעשו חשבון שבבנין הבא לא יהיה יותר זול, כשאני הייתי אברך ונסעתי בתשס"ו לאומאן, אמר לי גיסי שבבעשרים אלף דולר אני יכול לקנות שם דירה, זה כלום כסף, היום המחירים עלו בהרבה, וככה יהיה גם בעתיד שהמחירים יעלו עוד יותר.

ש. המוסדות ירוויחו מזה?

• ת. המוסדות לא נמצא כאן כדי לעשות כסף, המוסד מנסה לעשות הכל כדי שיהיה מורווח לאנשי שלומינו, הבנין הישן יהיה כזה בנין של הקדש, נשכיר שם מיטות בזול, בבנין החדש יהיה לכל אחד מטבח נפרד, כל אחד יאכל בדירה שלו, רק בתפילות נתפלל ביחד.

• התחלנו את החבורה באומאן עם קבוצה של בחורים, בחורים לא צריכים כלום, אפשר להניח אותם לישון על הרצפה, ולאט לאט מגיעים אנשים שיש להם יותר ויותר צרכים, הם צריכים מזרונים עבים... לבחורים אתה שם קצת מוזיקה בדרכים והם מרוצים עד הגג, אבל האברכים

ש. אני רואה בחנות איך ילדים בני 13 כופים על ההורים את סוג הנרתיק לתפילין שהם רוצים, מה ההורים יכולים לעשות עם זה?

• ת. הדברים האלו לא מתחילים בבר מצוה, מה קורה לפני זה, מה קורה בכל השנה כשהוא מבקש דברים, מה קורה באמצע השנה כשהוא רוצה אופניים כמו השכן, אם כל הזמן האבא נותן לילד מה שהוא רוצה מה הוא רוצה ממנו בנרתיק התפילין.

ש. אנשים עושים בר מצוה באולם הם יותר רגועים כי הם לא מכינים כלום, הקייטרינג מכין, אבל אני עושה בבית ואני צריך לעבוד קשה ולהכין.

• ת. תלוי כמה אנשים אתה מזמין לסעודה ומה אתה מכין, ובילד הראשון אולי אתה עוד מאוד מתרגש, וזה משהו במוח, מי יודע מה צריך להכין, הרי אני עושה היום בר מצוה... אבל אחרי זה אתה מבין שזה כלום, והכל טוב, מודים ומהללים להקב"ה מתוך רוגע אמיתי.

• שינויי מזג האויר שיש עכשיו זה חסד השם, ככה בן אדם לא מאבד תקוה הוא מחכה למזג אויר הבא, מתחילת החורף אני הולך לקום לפנות בוקר עם חברותא רגיל... עכשיו קר אבל בקיץ אני הולך לעשות כל יום התעמלות ולעשות דיאטה... ככה כל הזמן הבן אדם מחכה לשינוי מזג אויר הבא, קודם הוא אומר שבחורף כשאיהה בבית אלמד עם הילדים שלי, אחרי זה הוא אומר בחורף אי אפשר, אבל בקיץ אוציא שולחן למרפסת ואשב שם עם הילדים שלי.

• באומאן מתכננים עכשיו את בניית הבנין החדש, יכול להיות שימכרו

כי אפשר להסתובב ויש רחבות, אבל באוטובוסים זה נורא ואיום, אבל איך שרק נסובב את זה ואיך שרק נרצה להקל, יש כאן נסיעה קשה.

• בשנה הבאה, שנת תשפ"ז יהיה חג ראש השנה קטן יותר, כי ר"ה בשבת וראשון, החגים בשנה הזאת טובים לעובדים, ובשנה הבאה החגים טובים למעבידים, כי בשנה הזאת, ר"ה וסוכות ושמיני עצרת חלים ביום שלישי ורביעי, וביום ראשון בין כה לא עובדים, וביום שני זה ערב יו"ט, ונמצא שעובדים רק ביום חמישי בכל שלשת השבועות של החג, אבל שנה הבאה שר"ה וסוכות ושמיני עצרת יהיו ביום ראשון ושני, אחרי זה כולם הולכים לעבודה, מיום שני עד שבת, שבוע רגיל לכל דבר, וככה יהיה גם בשנה לאחמ"כ, בשנת תשפ"ח, כי שנת תשפ"ז היא שנה מעוברת, אני תמיד בפחד כשר"ה חל בשבת, כדברי חז"ל כל שנה שאין מריעין לה בתחילתה מריעין לה בסופה, כל הצרות היו בשנים שר"ה חל בשבת, בואו נקווה שהשנה כבר נפעל ישועה עולמית.

• מה תעשו כשמישיח יבוא, מה תעשו עם כל הדירות שרכשתם עכשיו, צדיקים אמרו שכל בית יהודי הולך איתו לארץ ישראל, אבל מה יהיה עם הבתים להשקעה שקניתם...

• כשהתחילו לבנות את הדירות התחננו אלי שחייבים לקחת מכל אחד שקונה כאן דירה, עוד עשר אלף דולר כדי שיוכלו לבנות כאן מוסדות, בהתחלה לא הבנתי איך אני יכול לעשות את זה, אבל שכנעו אותי, וככה זה גם בקרית יואל ובכל מקום, שצריך להוסיף תרומה לעיר כדי לפתח את העיר, והגיע אלי לאחרונה אברך שהוא רוצה לעזוב כאן, והוא רוצה את הכסף בחזרה, אמרתי לו מה אתה

צריכים כל הזמן עוד משהו שיהיה להם נח.

• הרעיון של הדירות הביאו מהמלונות שמכרו שם באומן את המיטות ובהם כיסו את כל ההוצאות, אבל זה לא בדיוק ככה, כי אברכים יקנו דירה של 2-3 מיטות, ובעוד כמה שנים הם כבר צריכים עוד 2-3 מיטות, צריך עוד הרבה לחשוב ולהתפלל על זה, אף אחד לא ירצה למכור את הדירה שלו, וזה גם יהיה תנאי שאי אפשר למכור, רק הקהילה תוכל לקנות בחזרה את הדירות, כמו מקומות בבית כנסת שאי אפשר למכור למישהו אחר, יש בעיה נוספת בקומות, כי כרגע אברך צעיר יכול לקנות דירה בקומה רביעית, אבל עוד כמה שנים הוא יותר מבוגר והוא לא ירצה קומה כל כך גבוהה...

• אין לי אופציה אחרת לבניית הבנין, כי אם לא היה לנו שום בנין באומאן, הייתי אומר שכל אחד צריך להתאמץ ולהביא אלף דולר כדי לבנות בנין באומאן, אבל כשיש כבר בנין ורוצים רק לעשות יותר מורוח, אין מי שישלם את זה, ולכן חייבים למכור דירות לממן את הבניה, אני לא רואה כרגע דרך אחר.

• עכשיו אמרו לי שהרכבת עם המיטות לישון לדרך לאומאן יצא מאוחר יותר ויגיע קרוב לשבת, אבל זה שווה, אני נוסע איתו רק בגלל הרכבת הזאת, כשנכנסים לרכבת הזאת הכל נראה צר ולחוצץ, אבל אחרי זה כשכל אחד נכנס לתוך החדרון שלו עם המיטה שלו והוא מצליח לישון קצת אלו חיים אחרים לגמרי, אני זוכר שנה שעברה שנסעתי עם האוטובוס, זה היה מאוד קשה, זה היה נראה שזה לא נגמר לעולם, חשבתי שמהו הולך לקרות לי במוח, כי אף ברכבות שיושבים זה עדיין בסדר,

בקצה בארא פארק שיש לה דיפלומה מאיזה בית ספר, ואני ואשתי עם הילד צריכים להקשיב לכל מילה שלה, ואם היא אומרת שאסור לי לדבר עם הילד, אסור לי, ואני עוד משלם על זה... חמש עשר אלף דולר לאומאן זה כלום.

• סיפר לי אחד החברים שלי שבמשפחה שלו כולם נפלו חזק באיזה סיפור עם הממשלה, אבל אחד מבני המשפחה השיג עורך דין במדינה רחוקה, ונסע אליו ושלם לו מליון דולר, והוא הוציא אותו מכל הסיפור הזה, והוא אומר לי שמיד הוא נזכר בדרשות מאומאן, כמה שווה לשלם על עורך דין טוב וכמה שווה הטירחות של הנסיעה, כמה זה כבר אלפיים דולר לטיסה אם רבינו יחסוך בשבילנו כל הסיפורים האלו.

• איך מטפל בשלום בית יכול להביא לך שלום בית, אם הוא עצמו לא צריך את אשתו והיא עומדת לו כחור בראש, הייתי בחתונה לאחרונה וניגש אלי מישוה ושואל אותי אם זה נכון שאני הוצאתי שיר נגד המטפלים, אני שתקתי קודם כי אני ניסיתי לראות לאיזה כיוון הוא מושך, ואז הוא ממשיך ואומר, אתה לא מתבייש, אנשים צריכים עזרה, הם חייבים טיפול, והטיפול עוזר להם, ואתה גורם להם לא לבוא, אמרתי לו, אני מאוד בעד מטפלים, כל מי שצריך טיפול ילך למטפל שיעזור לו, השיר הזה מיועד לאנשים שכבר הולכים חודשים ארוכים למטפלים, אחרי שנה הם רואים שהטיפול לא עזר להם, ולהם אני אומר שינסו לדבר עם ד', ההוא שתק והלך לו.

• גם דיברנו אתמול במלוה מלכה, שצריך להיזהר לא להתאנח כשמגיע לדברים האלו, כשמשרגים את הרכב ומתחילים לשלם עוד מאה

חשוב, שהכסף נכנס אצלי לכספת, זה נמצא בבניני המוסדות, אתה הבאת תרומה כדי לבנות את המוסדות, האם אתה רוצה שאני עכשיו יחתוך שירותים ואני אביא לך את זה שתוכל למכור את זה.

ש. אבל עכשיו הוא בטח יעלב וילך מכאן

• ת. מה זה אומר ללכת מכאן, כאן זה לא מקום, כאן זה עצות ודרשות ושכל של רבינו, האם מי שהולך מכאן צועק בדווקא על אשתו כדי שלא יהיה כאן, כי אם הוא מדבר יפה בבית הוא נמצא כאן, איך אברך מחליט שהוא עוזב, האם הוא מפסיק בדווקא לעבור על הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, האברך הזה שמע אלף דרשות שלא מרביצים לילדים, הוא לא יכול לעזוב את זה, הוא לא יכול להתחיל להרביץ לילדים, אולי הגוף שלו יכול לעזוב ולהסתובב במקום אחר, אבל כל מי ששמע כאן את השיעורים, כל באיה לא ישובון, אי אפשר לעזוב אותם.

• אתמול במלוה מלכה דיברתי מזה שעשיתי חשבון כמה עולה לי ההוצאות לאומאן, לי עולה ההוצאות של הדרכים חמש עשרה אלף דולר, כי אני מגיע עם 5 ילדים, ועשיתי חשבון שזה כמעט לא כסף, כי מה היה עולה לי ההוצאות שלי אם לא היה לי את רבינו, אני לא מדבר כרגע על הוצאות חתונה, כמה היה עולה לי הוצאות טיפול נפשי כדי שאני ואשתי נוכל להסתדר יחד, כמה היה עולה לי הוצאות מטפלים לילדים שלי, כמה זה כבר חמש עשרה אלף דולר למנוע כל ההוצאות האלו, הרי כל פגישה ופגישה עם המטפל עולה חמש מאות דולר, אם לא רבינו הייתי צריך לנסוע לאיזה בחורה מבוגרת

הנוסח של ברסלב מאוד מאוד לבבי ורגשי, יש אנשים שקשה להם הנוסח וחושבים שהנוסח אצלם יותר לבבי, אבל זה רק כי הם התרגלו לנוסח שלהם וזה מעורר אצלם נוסטלגיה וזה מזכיר להם ראש השנה וכו', אתה יכול לראות על האורגן איזה נוסח יותר רגשי, כשאתה צריך להכניס לנוסח את הכפתורים השחורים של האורגן, זה מראה על תנועה רגשית, בתפילת טל וגשם אני שר מה ששרים בסאטמאר, כי השיר של הרה"ק ר' הערש מרימנוב זי"ע יותר יפה ומעורר מהשיר ששרים בברסלב על טל וגשם.

ש. למה בליל שבת כשאני שר את הזמירות שבת בנוסח ברסלב זה לא כזה יפה כמו שאני שומע בקלטת?

• ת. כי אתה שר את זה לבד בבית בלי מוזיקה ובלי רמקול.

למה בסעודה שלישית זה כן מעורר אותי?

• ת. כי שם יש עוד אנשים ששרים יחד איתך וביחד זה מאוד יפה ומעורר.

• כשהייתי בחור הייתי קצת באיזור הזה, כשעולים כאן יש את ליוזנסק ואת בורשטין, ואחרי זה יש את קאשוי, שם איפה שקאשוי נמצא היה הישיבה שלנו של הגאון ר' חיים לייב כץ, והיינו יורדים כל בוקר לליוזנסק כי שם היה מקוה, ובצד השני אחרי קאשוי היה כ"ק אדמו"ר מסקולען זצ"ל והייתי יושב שם בסקולען בליל שבת בט"ש, וגם במוצאי שבת יושבתי שם עד אור הבוקר, ישבנו ושרנו שם כל הלילה, פעם אחת הגיע לשם כ"ק אדמו"ר מטאהש זצ"ל לשבת, כי היה לו שם חתונה לנכד, וגם אליו הלכנו להסתופף. במוצאי שבת נחמו היו עושים אוהל גדול בסקולען למלוה

דולר לחדוש לרכב החדש, אף אחד לא מתאנח למה זה כל כך יקר, וכשקונים משהו יפה לבית לא מתאנחים, אבל כשמגיעים ההוצאות של החגים שומעים את ההורים מתאנחים, הילדים קולטים שלהורים כואב רק ההוצאות החג ורק ההוצאות לאומאן ומבינים שלא שווה לשלם את זה, ורק שווה לשלם לרכב ולבית.

• חושבים כל הזמן איך לשפר את התלמוד תורה באומאן, ההורים יכולים ללכת רגוע לציון כי הילדים תחת המלמדים והמדריכים והמשגיחים, רוצים לחלק בין הגילאים, כי יש ילדים שיכולים להתפלל, ויש ילדים שמגיעים רק לתיקון נשמתם, ילדים בני שש שלא יכולים להתפלל, לא צריך להלחץ אותם כל הזמן עם תפילות וכו', אולי נצטרך להוסיף גלריות לתפילה, אין מספיק מקומות לאנשים שרוצים לבוא להתפלל, כמובן שיצטרכו לבנות את זה בצורה בטיחותית, ולהתפלל שלא יקרה כלום.

• בינתיים לא הצלחנו למצוא מים, כבר חפרנו בהמון מקומות לנסות למצוא באר, כל חפירה עולה המון כסף, אלו שיש להם בניינים בתוך העיר, יש להם מים מצנורות העיר, אנחנו מחוץ לעיר, ותמיד באמצע החג נגמר המים, ואם זה היה קורה למישהו בבית זה לא כזה נורא הוא בבית, אבל כמישהו בדרכים הוא מאוד נלחץ מה יהיה כאן אין לי מים, ד' יעזור לנו, הם אומרים לי שראש הישיבה יעשה כאן מופת ויגיד בדיוק איפה לחפור ולמצוא שם באר מים... אנחנו צריכים הרבה מים השנה למקלחות במקוה, כי יש גם ערב שבת וגם ערב חג.

• ברוך השם שיש לנו תפילות יפות, כולם מתפללים, יש מקהלה יפה,

באמירת השיעורים כל כחה תהיה בנפרד.

ש. איך הבחורים שלומדים ככה בצורה מאווררת כשלא דוחקים בהם ולא אומרים להם מה לעשות, איך אחרי החתונה יוכלו להגיד להם מילה?

• ת. אז מה הפתרון שהם יעבדו כל הזמן על המערכת, וינסו לעבוד על כולם, שישתחררו קצת, ובו זמנית גם מחנכים אותם מה מותר ומה אסור, יכול להיות שעוד מעט אצטרך ללכת מכאן עם הישיבה, לפעמים קשה להורים לראות את הבחורים מבליס ונהנים, האבא רוצה לשבת בכור במקווה ולדבר, והוא לא מבין למה הבן שלו שם, האבא יגיד לי: קח את הבן שלי לישיבה למצויינים בעיר אחרת שאחשוב שהוא לומד שם כל היום, אין לי כח לראות אותו עושה את מה שאני עושה, בעיר האבא והבחור לא נפגשים כל כך הרבה, כל אחד הולך למקווה אחר, בכל רחוב יש כמה מקוואות, ההורים מעדיפים שהבחור יסע לישיבה לחצי שנה, ויחזרו בראש חודש ניסן הביתה עם פיאות מסודרות, ואם יציעו להם שידוך הם יגידו שזה לא מתאים כי יש להם את הבחור הכי טוב בישיבה.

• אני זוכר שכשפתחתי את הישיבה, היו כמה בחורים מבוגרים שהיו לומדים בכל ערב באיזה בית כנסת, והיו נכנסים ומורידים את החליפה והכובע ולומדים, וכל הבעלי בתים שישבו שם עשו אותו דבר, אבל הם הגיעו לצעוק עלי, היתכן שבחורים לא יושבים עם כובע וחליפה, הם ממש מיררו לי את החיים על זה, היתכן שבחור יושב ולומד בלי חליפה, ורק להם מותר, איזה מין חינוך הוא זה, אני זוכר שכשהייתי

מלכה, ואז הגיע ציבור גדול.

• כשהייתי שם עזרתי הרבה שם לראש הישיבה שלי, בניתי לו מדרגות עשיתי לו ווילונות, אבא שלי תמיד עשה הכל בידיו, הוא אף פעם לא קורא לא לחשמלאי ולא לאינסטולטור, גם חמי עושה הכל לבד, ולכן גם אני עשיתי הכל לבד, רק בשנים האחרונות שאין לי זמן אני נותן לאחרים שיעשו לי.

• זה שאתם עוזרים לי לכולל, זה דבר גדול מאוד, אתם יכולים לבוא ולראות בעצמכם איך שיושבים ולומדים, הם לומדים בהתמדה גדולה, יש בעלי בתים שמגיעים ללמוד בכולל ביום ראשון כשאין להם עבודה, ללמוד הלכה צריך לדעת איך, גמרא כל אחד יכול ללמוד, כל אברך למד אי פעם גמרא, גם אם עברו כמה שנים ולא למד, הוא יכול לפתוח גמרא ולהתחבר מחדש, אבל ללמוד טור בית יוסף ושו"ע צריך להתרגל לזה ולהרגיש את הטעם בזה, מי שרוצה לדעת עכשיו מה מותר ומה אסור שיפתח משנה ברורה, אבל מי שרוצה ללמוד את היסודות ולזכור את ההלכה לאורך שנים חייב ללמוד מהיסוד, גמרא ראשונים וטור בית יוסף.

• אנחנו פותחים עכשיו כיתה נוספת בישיבה, מוסיפים מגידי שיעור בעז"ה.

ש. זה יהיה כמו בתלמוד תורה, כיתות כיתות?

• ת. יתפללו ביחד, כמו שאני מתפלל איתך ביחד על אף שיש הבדל של עשר שנים בינינו, לגרוס בדרך הלימוד אפשר ללמוד כולם ביחד בהיכל אחד, ולשחק אפשר לשחק ביחד, גם את זה צריך ללמד אותם, צריך לדעת איך לשחק, ואחרי זה

הטלית קטן מתחת לחולצה? אני רוצה ללבן איתך את הנושא, אבל זה לא הזמן כי עדיין אין לך בחורים, כשיהיה לך בחור יהיה אפשר יותר לדבר מזה, כמו חתן שמתחיל לשאול שאלות על חינוך, כי הוא כבר חושב שיתחתן ויהיו לו ילדים, אלו שאלות יפות, אבל השאלות האמיתיות יהיו לו כשיהיה לו ילד והילד יתחיל לסרב לו ולא לציית, ואז הוא גיע לשאול באמת מה עושים.

ש. איך מכינים בחור לבר מצוה, מה הוא צריך להשתנות אחרי הבר מצוה?

• ת. לא צריך להשתנות כלום, אבל לפני הבר מצוה מזכירים לו כל הזמן שהוא הולך להיות בחור בר מצוה, כשבין כה אומרים לו לברך ברכת המזון, אומרים לו אתה צריך לברך ברכת המזון אתה כבר הולך להיות בחור, תקרא קריאת שמע עוד מעט יש לך בר מצוה, וכך מכינים אותו לרגע הזה שהוא מתחיל להיות מחוייב במצוות מדאורייתא, אבל אין שינויים אחרי הבר מצוה חוץ מלהניח תפילין.

• ברוך השם שיש כאן בחורים מיוחדים מאוד, בחורים חשובים מאוד, שבוע שעבר היה כ"ו אב, יומא דהילולא של רבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע, ושאלתי כל בחור אם הוא היה שם ואם הוא הזכיר אותי, כולם היו שם וכולם התפללו שם, וכל אחד אמר לי על מה התפלל, רובם שכחו להזכיר אותי, אבל אני ראיתי מזה שיש כאן ישיבה שכל הבחורים יודעים לעשות התבודדות, לא היה בחור אחד שלא ידע על מה יש לו להתפלל ועל מה הוא צריך לבקש, אחד זכר רק מהשידוך שלו, אחד זכר רק מהרוחניות שלו ושכח בכלל לבקש

בחור מי שהגיע אחרי שבע בבוקר לא היו נותנים לו ללכת למקווה, למה למשגיח מותר ללכת כל יום למקווה בשעה מאוחרת, ומה הבחור מבין מזה, שאחרי שבע בבוקר כבר לא חשוב ללכת למקווה.

• אולי לא יהיה לכם כאן בישיבה את התמונה שאתם רוצים לראות, מה שיש בישיבות אחרות, שהבחורים מסודרים עם הפאות והגארטל, אבל אני יכול להגיד לך שאני לא הולך להזיק לבחור שלך, הוא יגדל כאן בריא, הייתי לא מזמן בחתונה הלכתי לגייס קצת כסף לישיבה, והיה שם איזה גביר גדול ויהודי מכובד, והוא דיבר איתי ובאמצע אכל גלידה, והוא מבקש ממני, תחסום אותי, תעמוד לפני, שהבן שלי לא יראה אותי אוכל גלידה, הבחור שלו בן 13 עמד מאחורי, והוא לא רוצה שהבן שלו יראה שמותר לאכול ככה גלידה, הוא באמת חושב שהבן שלו לא מבין ולא קולט מה הוא עושה.

• ב"ה שיש אצלינו בישיבה מגידי שיעורים מצויינים, והאופן שלומדים אצלינו בישיבה, זה בדיוק איך שלמדו לפני מאה שנה בכל הישיבות, לא עוקבים אחרי הבחור כל היום וכל הלילה, ולא רבים איתו כל הזמן, אפשר לצאת עם התקף עצבים אחרי שבחור נלחץ 24 שעות ביום, שבע ימים בשבוע.

ש. אם הבחור שלי יכניס את הטלית קטן מתחת לחולצה זה יכאב לי

• ת. למה לך מותר להכניס.

ש. בחור לא הולך ככה...

• ת. מה זה אומר שבחור לא הולך ככה, אלא הולך ככה, במוצאי שבע ברכות כבר מותר לו להכניס את

מתאימים לנהל את זה אבל בעז"ה
אמשיך לבוא לישיבה, קודם כל
כי מוהרא"ש ציוה עלי לעשות כך,
וחוץ מזה איפה אתה רוצה שאני
אשב, בתלמוד תורה אני יכול לבוא
לביקור, בישיבה אני יכול להתפלל
עם הבחורים ולשוחח עם הבחורים
ולתת שיעורים.

• צריך להשקיע כוחות עצומים בבית
פיגא, כי מי שמנהל את הבית באמת,
זה האמא ולא האבא, היא מגדלת את
הילדים והיא צריכה להיות עם ערכים
והיא צריכה להיות בריאה, האבא
מגיע והולך, הוא צריך לצאת למנחה
מערב ולסעודת ר' ישעי' קרעסטיר
וכו', כל יום יש לו תירוץ אחר למה
לצאת, לפעמים הוא גם כמה דקות
בבית, והיא נותנת את כל הערכים
לילדים, ברוך השם שיש לנו בית ספר
מאוד יפה ומאוד חשוב.

• אני לא יודע איך אדמורי"ם אחרים
מצליחים לקבל את הקהל ולענות
להם על שאלותיהם וספיקותיהם,
אני יושב מהבוקר ועד הלילה,
והצלחתי לקבל רק עשרים וחמש
אנשים, אני לא מבין איך אפשר 20
דקות לענות לאדם על שאלתו, בן
אדם מגיע עם משהו שהוא מאוד
מתלבט מה לעשות ורוצה להציע את
כל הצדדים, איך אפשר בדקה אחת
לענות לו ולשחרר אותו.

• יש לפחות מאה משפחות שגרות
בקריה שאם לא היו גרים כאן היו
נוסעים לקאנטרי לאיזה מקום,
ועכשיו כל אחד נשאר בדירה שלו, כי
כאן זה כמו קאנטרי, כל אחד מרוויח
לפחות עשר אלף דולר, זה אומר
שאנשי שלומינו מרוויחים כל שנה
לכל הפחות מליון דולר על הדבר
הזה.

על שידוך, איפה אתה יכול למצוא
ישיבה שכל בחור יודע להתבודד
ולבקש ולהתפלל, לא משנה איזה סוג
מכנסיים יש להם, כל אחד ואחד מהם
מתבודד, אחד מתבודד רק 5 דקות
ואחד 3 דקות ואחד יותר, בחורים
מצויינים במקומות אחרים בדרך
כלל הם בלחץ כל היום, והם לא
בריאים לגמרי, כי הם חייבים להיות
'מצויין'... ואחרי פעמים שומעים
אחרי החתונה שקיבלו התקף עצבים,
מישהו אמר לי שיש לו איזה בעיה
נפשית, אמרתי לו שאם יסתובב יותר
ליד ראש הישיבה הוא יבריא...

• יכול להיות באמת בחור שאוהב
ללמוד ולומד כל היום, אבל זה
אחד מתוך אלפים, בדרך כלל אלו
שנקראים 'מצויינים', זה בחורים
שעושים את זה מתוך לחץ, או שיש
להם בעיות בחברה, ומתביישים
לדבר עם אחרים וכדומה, כשאתה
רואה בן אדם שלא יכול להסתכל
עליך בעיניים כשהוא מדבר איתך,
זה מראה שהוא חולה בנפשו, על אף
שהרמב"ן כותב באגרת שלא יסתכלו
בעיניים כשמדברים, אבל זה רק למי
שיכול להתסכל בעיניים, ואעפ"כ
הוא עובד על עצמו ומקיים את
דברי הרמב"ן, אבל מי שלא מסוגל
להביט בפני חבריו כשמדבר איתו,
זה לא קשור לרמב"ן זה קשור לבעיה
נפשית.

**ש. כשהישיבה תהיה יותר גדולה
עדיין ראש הישיבה ימשיך להיות
בישיבה?**

• ת. אני מקווה להשי"ת להישאר
תמיד 'ראש ישיבה', על אף שאני
בעז"ה רוצה שכל חלק וחלק במוסד
יהיה יציב לעצמו, ויהיו שם אנשים

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 9191-444-1212

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com